

זבחים לה

משה שווערד

1. שערים מצויינים בהלכה

דף לה. כהנים זריזים הם. פרש"י במס' פסחים (סה). דכיון דזריזים הם ליכא למיחש שמא לא קבלוהו. ועיי"ש עוד (ד"ה אגב) דכיון שממחרים לררן ולקרב לזרוק מיתשיד מדייהו. נועי' בובחי אפרים לקמן (עט: ד"ה אלא ד"ה עוד כתב) שהביא מה שהקשה עיי' בלמטה יהודה, ועיי"ש מש"כ ליישב. ועי' בשטמ"ק כאן (אות א). ועי' בחי' הריטב"א (עירובין לב. ד"ה התם כדקתני) דבמילתא שיש להם יותר זמן לעשות לא אמרי' דכהנים זריזין הן. ועי' ברש"י במס' ברכות (כ. ד"ה אברים) דכהנים זריזים הם שכולם בני תורה וחרדים וכו'. ועי' במס' עירובין (קג.) שנחלקו רב ספרא ואבוי אי רק כהנים זריזים, או גם בני חבורה זריזים, ועיי"ש ברש"י "שכל העוסקים" בקדשים זריזים וחכמים הם. (וברש"י פסחים פה. דכיון שהם רבים מזריזים זה את זה, ועיי"ש בתוס' (ד"ה דבני). ועי' ברמב"ם (שבת פ"ג הט"ז) שפסק דבני חבורה זריזים.

ועי' בערל"נ (סנהדרין קיא: ד"ה במתניתין) דכהנים זריזים לא שייך אלא לענין עבודתם. נוע"ע בערל"נ סוכה מג. ד"ה והיינו טעמא. וכ"כ בשו"ת הרמ"ע מפאנו (סי' א ד"ה ובהקטר). וכ"מ במהרי"ט אלגאזי (בכורות פ"ד אות מד). וכ"מ בהדיא ממש"כ בחי' הרשב"א (סוכה מג: ד"ה ופרקינן) ובחי' הריטב"א (שם ד"ה ומבדיקין) דכהנים בזה"ז אינם יותר זריזין מישראל, ונראה ביאורו כיון דליכא עבודה בזה"ז. וכ"מ ממש"כ בכס"מ (סוף הל' ביהב"ח) דמה"ט אין שבות במקדש כיון דכהנים זריזין הן (וכ"כ ברבינו יהונתן עירובין קב.) ועי' בתשו' שו"מ

2. שפת אמת על זבחים דף לה/א

שם בגמ' שבח הוא לבני אהרן כו'. ק"ק למה נקט לבני אהרן טפי הול"ל שבח הוא לבנ"י דהא כל העזרה נתמלא דם ולא ה' צריך לדחוקי בהולכת עצים טפי י"ל דכהנים כל הליכתם על אצטבאות רק כל בנ"י העומדים בעזרה ע"פ נתלכלכו עד ארכובותיהן בדם. מיהו עיקר הענין שפקקו מטעם זה תמוה גם הרמב"ם בה' ק"פ לא הביא כלל שפוקקין העזרה בע"פ:

• שו"ת אגרות משה חושן משפט חלק ב סימן סא

ד. הטעם להשמטת הרמב"ם הדין דפוקקין את העזרה בערב פסח. וקושיית כתר"ה על שהשמיט הרמב"ם הא דפוקקין העזרה בערב פסח שאיתא בפסחים דף ס"ה ע"ב, נראה דהרמב"ם סובר שאינה מצוה ואם קשה לכהנים לילך אאיצטבי לא היו עושין ולכן השמיט זה הרמב"ם.

3. חידושי בתרא

תקצת) לה. א"ל שבח הוא לבני אהרן שיהלכו ארכובותיהן בדם כו' והא קא מיתוסי מאנייהו ותנן היו בגדיו מטושטשין ועבד עבודתו פסולה. וצ"ע דכמו דשבח היא שיהלכו עד ארכובותיהן בדם, כן הוא שבת להם שיהיו בגדיהם מלוכלכים בדם, והא דבגדיו מטושטשין, בטיט מיירי כדפרש"י לעיל יח: דאין נראית בה שבח העבודה. ודלמא דוקא הליכה בדם בשעת עבודה הוי שבח כיון שהשתדלותו במצוה נראית בשעה שעוקב בדם, משא"כ בדם בבגד אין היכר שמחמת עבודה נתלכלכה.

4. שערים מצויינים בהלכה

ומהא דאמרי' כאן נ"ל ליישב קצת מש"כ בדרכי חיים ושלוש (סי' תרכג) במנהג המנחת אלעזר שלא הניח לכבס הקיט"ל אחר הפסח להעביר לכלוכי המצה ויין, דמבואר בזה"ק שבזכות המצה ניצולים מן הדין ויוצאים בדימוס בימי ר"ה, ולכן כשיתלבש בר"ה ויהיה"כ יהי' לזכרון לרחמים ולרצון וכו' עי"ש, ולכאורה צ"ע שהרי אמרי' במס' שבת (ק"ט.) לקדוש ה' מכובד זה יוה"כ כבדו בכסות נקיה, ועי"ש במאירי דיוה"כ עולה על כל הימים טובים במצות הידור מלבושים נכבדים ובגדים

כתב כח' חת"ס (סוכה לו.) באתרוג המנומר, דרוב פעמים ע"י משמוש היד ורוב הנענועים נולדו בו נימורים, דהוי הדר, כיון שבאו ע"י מצותו זהו הודו והדרו, וקצת ראיה לזה מהגמ' שבת הוא לבני אהרן שילכו עד ארכבותיהם בדם. ועי' בשו"ת התעוררות תשובה (ח"ד סי' ס.).

5. איזהו מקומן מסכת זבחים דף לה עמוד א

לח הוא ולא הוי חציצה - א) המשל"מ פ"ב מהל' עבודת יוה"כ פ' ביאר דמה שפסק הרמב"ם בטבילות הכהן גדול ביוה"כ פ' דיורד וטובל "עולה ונסתפג" הוא לחיובא דאם לא יסתפג יהא המים חציצה בין בשרו לבגדים, והקשה הברכי יוסף (ריש הל' תפילין) מסוגיין דההם הלח לא הוי חציצה בין רגלי הכהנים לריצפה, **/א/** ותירץ דבגדי כהונה חמירי טפי משאר חציצה דכתיב בהו "על בשרו" ולעיל יט. מספקינן דאפילו נכנסה רוח בבגדו ליהוי חציצה, [וראה מש"כ בזה לעיל יט. בגמ' ד"ה אמר רבא].

אבל העמודי אור סי' לז' דחה זאת דהא עיקר דין חציצה ברגלי כהנים ילפינן מבגדי כהונה (לעיל כד.), **/ב/** ובמקור ברוך (ח"א סוף סי' יח') כתב לחלק דעומד על הרצפה מכביד בגופו ורגליו ולהכי שפיר המים לא הוו חציצה משא"כ בבגדי כהונה המים חשיבי חציצה עי"ש, וראה עוד מש"כ בזה הקה"י טהרות סי' נח'.

ב) **בטעם הדבר דלח אינו חוצץ לענין טבילה נחלקו ראשונים:** התוס' בחולין כו: ד"ה ה"נ מבלבלי ולקמן עח: ד"ה דלי, **[1]** מפרשים משום דבלח המים מחלחלים ונוגעים בטובל, **[2]** אבל המרדכי פ"ב דשבועות בשם הרא"ם (הובא בב"י יו"ד סי' קצח) כתב הטעם כיון שאין אדם מקפיד על דבר לח אלא על יבש, והרחיב במחלוקת ראשונים זו בקה"י טהרות סי' נח, **/ג/** ועפ"י דעת המרדכי מישב הקה"י הקושיא על המשל"מ הנ"ל - דהרי בבגדי כהן גדול החציצה היא בכולו ודוקא במיעוטו שאינו מקפיד אין הלח חציצה. וראה עוד בשיעורי שבט הלוי (סי' קצח) ס"ק יד' אות ג') שכתב דנפק"מ בין הראשונים אם האשה מקפדת על דם לח או שאר דבר לח, דלמרדכי הוי מיעוט המקפיד, ולתוס' לעולם אינו חוצץ.

6. שערים מצויינים בהלכה

משנה השוחט את הזבח לאכול דבר שאין דרכו לאכול וכו'. נסתפק במנ"ח (מ' קמ"ב) אם דוקא דברים אלו שאינם ראויים, אבל אם חישב על בשר גמור שיאכל שלא כדרך אכילתו אי הוי פיגול, די"ל כיון דכתיב: "ואם האכל יאכל" צריך דוקא כדרך אכילתו נכמו שאינו עובר במאכלות אסורות שלא כדרך אכילה היכי דכתיב אכילה, או אפשר כיון דלא כתיב בהו לאו וכו', או אפשר כיון דרובא דאינשי לא אכלי הכי הו"ל כמו שליל. ובמנחת סולת (שם ד"ה והנה בעיקר) כתב דפשוט דלא הוי פיגול, והוכיח כן מגמ' לקמן (פז.) ומתוס' בפסחים (כד:) עי"ש.

7. איזהו מקומן מסכת זבחים דף לה עמוד א

לאכול דבר שאין דרכו לאכול וכו' ור"א פוסל – א) סברות פלוגתת ר"א ורבנן עי' במנחות דף יז. ושם בכל הסוגיא איכא פלוגתא בדעת ר"א אם פסל מדרבנן או אף מדאורייתא ומחייב כרת, וראה עוד לעיל כח. בתוס' ריש ד"ה אמר שמואל, ובתוס' מנחות יח. ד"ה אלא.

8. חידושי בתרא

תקכט) לה. מתני' – לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין. מה הוסיף אמתני' כט: ?

• שפת אמת על זבחים דף לה/א

במשנה לאכול כח"ז ולהקטיר כח"ז כשר כ' תוי"ט צ"ע דכבר שנינו לעיל סוף פרקין. ונראה דקמ"ל הכא דאפי' ר"א דפוסל בלאכול מה שראוי להקטיר והטעם דב' אכילות אקשינהו הכתוב א"כ הו"א דגם אכילה והקטרה מצטרפין קמ"ל דמודה ר"א דלהכי לא אקשינהו ועי' מנחות (פ"ג) מ"ש תוי"ט שם. ולע"ד נכון כמ"ש. וכן מוכח בגמ' פ"ב דלר"א זה הדין רבותא רבה:

9. שערים מצויינים בהלכה

כתב בקרן אורה, דאיתא במשנה ג' סוגי דברים שאין בהם דיני פיגול והם מחולקים בדינם, א) העור והרוטב וכו', שאין מתפגלין כלל אפילו ע"י הזבח, משום דאין ראויים לאכילה או שאין להם חשיבות אוכל כלל, ב) שליל ושליא אע"ג דראוי לאכילה הוא, מ"מ אינו מפגל הזבח אף שחישב עליו, דלאו גופיה דיבחה הוא, אבל מתפגל עם הזבח כיון דכל דין זבח עליו, ג) חלב המוקדשין וביצי תורין ודברים שאין ראויין לאכילה, אין בהם גם איסור נותר וטמא שאינו זבח כלל, ולא שייך בהו פיגול.

10. חידושי בתרא

תקלג) לה. השוחט את הזבח לאכול כזית מן העור והרוטב כו' חוץ לזמנו וחוץ למקומו כשר ואין חייבין עליהן משום פיגול ונותר וטמא. ופרש"י ד"ה ואין וז"ל אם היה הזבח פיגול שחישב על בשרו או אימוריו חוץ לזמנו ונתפגל, האוכל מאלו פטור ע"כ. יש מקשים דאף אם טעם כעיקר ושפיר דאין מחשב על הרוטב כיון דלאו גופא בזיבחה, אבל למה לא יהי' חייב משום אוכל פיגול היכא דנתפגל הזבח, דמאי שנא משאר איסורים דאמרינן טעם כעיקר. [ורק גבי נותר הי' אפשר לומר דרק הרוטב נתותר ואין העיקר נאסר דנאמר טעם כעיקר]. ולכאורה י"ל דהנה הרמב"ם ז"ל פ"ז דפסולי המוקדשין ה"ז פירש הטעם דאין פיגול במרק וכו' וז"ל כל אלו אינן חשובין לענין מחשבת הקרבנות, והרי הן כדבר שאין ראוי לאכילה ע"כ. וא"כ גם בעיקר עצמו היה פטור אילו נתבטל מחשיבותו עד דהוי כדבר שאין ראוי לאכילה, לכן גם טעמו כמותו כיון שבמציאות אינה חשובה לכן נידונית כדבר שאין ראוי לאכילה.

• **איזהו מקומן מסכת זבחים דף לה עמוד א**

לאכול כזית מן הרוטב - א) לכאורה יתחייב על פיגול מן הדין דטעם כעיקר וחשיב כאכל בשר - עי' טה"ק, אור גדול במשניות, נתיבות הקודש, מנח"א עמ' קנד', [לכאורה למש"כ הרמב"ם בפיהמ"ש דטעם כל הני דמתני' דאף שנאכלין אין חוששין להם ואין סומכין עליהם לאוכלן א"ש דהפטור משום דלאו מידי דחשיבות אכילה מקרי].

11. שערים מצויינים בהלכה

בשליל לא נתפגל הזבח. | פרש"י דסבר ר"א שליל גופיה דזיבחה הוא, דעובר ירך אמו הוא, ומיהו אין מחשבתו-מפגלת הזבח, דדבר שאין דרכו לאכול הוא, דרובא דאינשי לא אכלי ליה וכו'. | נפי' ואף אם הוא יאכלנה אח"כ כמו שחישב, אפ"ה לא מועיל מחשבתו לפגל, דבטלה דעתו אצל כל אדם. | ויש להסביר שאם פיגל השליל לא נתפגל הזבח, משא"כ אם פיגל הזבח נתפגל גם השליל, מטעם דאין האם נגזרת אחר העובר, רק להיפך העובר בטל ונגזר לגבי אמו, נפי' בשו"ע ונו"כ יד"ד סי' רסו סעיף סא, לענין אחר, והגם דברש"י מבואר שעיקר הטעם משום דלא אכלי ליה, ועי' בתפא"י (אות רט) ובחבלים בנעימים (ח"א סי' קיח-ב).

12. איזהו מקומן מסכת זבחים דף לה עמוד ב

לא הא חישב באימורין נתפגלו אימורין עצמן - פירש"י אבל לא בשר וכו' דכיון דלא חשיב אכילה לענין פיגול לא חשיב נמי אכילה לענין אפגולי עכ"ל, ובטה"ק הקשה דהא ברש"י סוף ע"א מבואר דחישב בפרים על אכילת אש הוי פיגול וא"כ משכחת בהו מחשבת פיגול ומה שייך לומר כיון דלא חשיב אכילה לענין פיגול וכו', וכן הקשה בחי' הגרי"ז, ועוד תמה בעיקר ביאור דברי רש"י, ועי' במנח"א עמ' קנז' שהאריך לישב שיטת רש"י, ועי' בטה"ק הנ"ל.

13. דף על הדף מסכת זבחים דף לה עמוד ב

בגמ': וש"מ מגו דפסלה בלינה פסלה בה מחשבה וכו'. ומבואר כאן דלינה ומחשבת פיגול כרוכים זה בזה, וצ"ב מה השייכות בין זה לזה, הא פסול לינה הוא בכל מידי שנתקדש בקדוה"ג, משא"כ לענין פיגול דבעינן מחשבה בדבר דאית ביה אכילת אדם או מזבח.

וביאר הגרי"ז מבריסק וצ"ל, דהנידון בסוגיין הוא, אם הא דקיי"ל בכל מחשבת פיגול דבעינן לחשב באכילת אדם או מזבח הוא דינא בעלמא, או דיסוד הדין בזה הוא דכל מידי דלית ביה אכילת אדם או מזבח לא חשיב מגופא דזיבחה, ולכך לא שייכא ביה מחשבה, וממילא גם חלות פיגול לא שייכא ביה כיון דאינו מגופא דזיבחה.

וזהו דמוכח, דאי חזינו דלינה פוסלת בבשר הפרים, ש"מ דהוו מגופא דזיבחה, וא"כ שייך בהו חלות פיגול אגב הזבח אם חישב על האימורין, ובע"כ דהא דאין מחשבין עליהם הוא דינא בעלמא דבעינן לחשב על אכילת אדם או מזבח. ודחי, דהא דאיתא דלינה פוסלת הוא רק באימורין, ובשר הפרים אה"נ לא נפסל בלינה, וטעמא דמילתא

משום דלא הוי מגופא דזיבחה, וכיון שכן גם אינו מתפגל אגב הזבח, וזהו גם הטעם דאין מחשבין עליו, ומעתה י"ל דהטעם דבעינן לחשב על אכילת אדם או מזבח, הוא משום דבעינן לחשב על מידי דהוי מגופא דזיבחה.

וזה גופא השקו"ט בגמ' לעיל, דס"ד לאוכוחי כר"א מהא דאיתא ושוים וכו', ומשמע דאם חישב באימורין נתפגל הבשר, והיינו משום דבשר הוי מגופא דזיבחה, ומדחזינן דאין מחשבין על בשר הפרים, בע"כ הא דבעינן לחשב על דבר שיש בו אכילת אדם או מזבח הוא דינא בעלמא. ודחי דאינו כן, דלעולם גם אם חישב באימורים בשר הפרים אינו מתפגל, ומשום דאינו מגופא דזיבחה, ומעתה מצינו למימר דהא דאין מחשבין על דבר שאין בו אכילת אדם או מזבח הוא משום דלא הוי מגופא דזיבחה, וזהו הטעם דאין מחשבין על בשר הפרים.

והביא עוד את דברי הגמ' בזבחים להלן (ק"ד ע"ב) דאיתא איפכא: מדמחשבה לא פסלה - לינה נמי לא פסלה, והוסיף, דלפי מה שנתבאר לעיל יוצא, דהס"ד בסוגיין הוא המסקנא לקמן קד ב, והמסקנא בסוגיין הוא הס"ד התם. והגמרא הכא והתם מספקא ליה בנידון זה מהו יסוד הדין דבעינן מחשבה בדבר הראוי לאכילת אדם או מזבח, והאם בשר הפרים הוו מגופא דזיבחה או לא, וזיל הכא קמדחי ליה וזיל הכא קמדחי ליה, ודפח"ח.

14. שערים מצויינים בהלכה

הא שליל ושלילא וכו'. כתבו התוס' דלעולם אין חייבין אשליל ושלילא משום נותר וטמא, והאי דשיירינהו משום פיגול. אבל הרמב"ם (פסוה"מ סוף פ"ח) כתב דחייבין עליהם משום נותר וטמא ג"כ, ופי' בקרן אורה דהיינו משום דלא אשכחן מידי דחייב משום פיגול ולא משום נותר וטמא. ועי' בגליון הש"ס (לה. ד"ה פ"ג) בשם מרכה"מ. וע"ע בזבחי אפרים (תוד"ה פגל) וחזו"א (פסוה"מ פ"ח הכ"ג, וכאן סי' י סק"ד) וקהלות יעקב (סי' כז).	עי' בנתיבות הקודש בשם הגר"ז, דהא דשלילא אינו עושה פיגול, משום דליכא מצוה לאכול השליא, ודין פיגול נובע בכל מקום ממצות אכילה, דהיינו דפיגול מה שיש מצוה לאוכלו, והקשה דא"כ הדין נותן דלא הוי נותר, דהא אין דין נותר רק בדבר דמצוה לאוכלה כדאיתא במס' פסחים (פג). לענין גידין, והיינו כיון דהתורה אסרתה ממילא אין רוב בני אדם אוכלים, ואוכל כזה דומיא לשליא כו' עי"ש. ועי' בחי' הגר"ח השלם (סי' לא).
---	--

15. תוספות מסכת זבחים דף לה עמוד ב ד"ה אלא בדוקין

אלא בדוקין שבעין הואיל וכשרים בעופות – [1] לאו דוקא דוקין שבעין דה"ה שאר מומין שאינן מחוסרי אבר כדאמר בפרק קמא דקדושין (דף כד:): דוקא יבש גפה ונסמית עינה [2] אי נמי שאר מומין פסלי מדרבנן ומה שפי' בקונטרס דמחוסר אבר פסול בעוף משום הקריבהו נא לפחתך בחנם פירש דבהדיא דריש לה בקדושין (ג"ז שם) מדכתיב מן העוף ולא כל העוף.

• שפת אמת על זבחים דף לה/ב

תוס' ד"ה אלא דוקין שבעין כו' א"נ פסול מדרבנן. דבריהם אינם מובנים דאפי' פסול מדרבנן מ"מ כיון דמדאורייתא כשר בעוף שוב בבהמה נמי אם עלה לא ירד:

• חדושי הגרי"ז מסכת זבחים דף לה עמוד ב

גמ' לא הכשיר ר"ע אלא בדוקין שבעין הואיל וכשרים בעופות. ופרש"י דאין פוסל בהם אלא מחוסר אבר משום דכתיב הקריבהו נא לפחתך, ובתוס' הקשו דבקדושין (כד ע"ב) משמע דממעטינן מחוסר אבר בעוף מקרא דמן העוף ולא כל העוף. והנה יש לחקור הא דפסול מחוסר אבר בעוף, [א] אם הוא חד דינא עם פסול מחוסר אבר בבהמה, דבהמה יש שני פסולים דין בעל מום, ודין מחוסר אבר באופן דלא הוי בעל מום כגון מחוסר אבר בפנים דמום לא הוי אלא דוקא בגלוי ולא מיפסל אלא משום מחוסר אבר, ונפק"מ לענין פדיון, דדין פדיון הוא רק בבעל מום ולא במחוסר אבר בפנים כמבואר בבכורות (דף ל"ט ע"א), ובעוף ליכא פסול בע"מ אלא פסול מחוסר אבר, וזהו דגלי לן הקרא דמן העוף ולא כל העוף, דפסול דמחוסר אבר לא נתמעט בעוף, [ב] או דהוא פסול מיוחד

דמום דנאמר בעוף דהוא רק במחוסר אבר, ואינו דין מחוסר אבר הנאמר בבהמה, ומלישנא דהרמב"ם בהל' איסורי מזבח (פ"ג ה"א) נראה דדין אחד הוא עם בהמה, מדכתב אין המומין פוסלין בעוף וכו' בד"א במומים קטנים, אבל עוף שיבש גופו או נסמית עינו או נקטעה רגלו אסור לגבי המזבח, שאין מקריבין חסר כלל עכ"ל, ומלשון זה משמע דהוא פסול חסר הנאמר בבהמה, וזה חשיב גם בעוף. ולשיטת רש"י אפ"ל דהוא פסול חדש מדין מום, וכונת רש"י ג"כ דעיקר הלימוד הוא מן הקרא דמן העוף וכו', אלא דהקריבהו נא לפחתך מגלה לך על איזה מום אמרה תורה לפסול בעוף. [א"ה, וע"ע בחידושי הגר"ח על הש"ס זבחים דף פה ע"ב מש"כ בזה].

1. שערים מצויינים בהלכה - עבודה זרה ה

מנין למחוסר אבר דאסור לבני נח. הקשו התוס', מ"ט לא חשיב ליה כהדי ד' מצות שנצטוו בני נח כו', ותירצו דהאי קום ועשה הוא, דמאיש איש מרבינן שהעכו"ם נודרים נדרים ונדבות כישראל, ואם נדר מחוסר אבר אמרי' ליה קום והבא קרבן שלם, וקום ועשה לא קחשיב. פירוש דכו' מצות בני נח לא חשיב רק ל"ת ולא עשה. והגרע"א בגליון הש"ס הקשה, למה אומרים לו הבא שלם, וכי מחויב הוא בכך להביא קרבן שלם, אף בנדר ואמר הרי עלי, מ"מ אין בן נח מצווה על לאו דלא יחל ועל מצא שפתיך, אלא דברוצה

להקריב מחוסר אבר אומרים לו שלא יקרב, אבל להביא אחרת מנין לו. ונראה לי דהרי מצינו בתורה שאברהם ואבימלך נשבעו כפ' וירא, וכן יצחק כפ' חיי שרה, ואברהם השביע את עבדו אליעזר כפ' חיי שרה, ויעקב ולבן נשבעו כפ' ויצא, וכהנה רבות, ומשמע שיש איסור בבן נח שלא יחל את השבועה, דאלת"ה מאי אהני לן שנשבעו, ואולי הוא בכלל מה שנזהרו על הדינין, וא"כ ה"נ אפשר למימר שיקבל על עצמו חיוב קרבן בשבועה.

2. ספר בית שמואל - עבודה זרה ה

ובאבני מילואים סי' א' כתב לתרן, דזה ודאי דצ"ג אינו מנוה על כלל של לא יחל דברו ואין עליו דין של מולא שפתיך תשמו, אלא דאמירה לגבות הוא קנין גמור דהוי כמו מסירה להדיקט, ואם נדר להביא קרבן כו"ל חוב גמור וגובין אותו מנכסים משועבדים למאן דאמר שיעבדא דאורייתא, ואפילו צ"ג מחויב בחוב גמור וככתובה צטער דמיא, ועי' בספר משפט המלוכה מה שכתב בזה.

3. סדר יעקב - עבודה זרה ה

ואף דגרי' בפשוטו אינו מנוה על כל יחל (וע' מל"מ. מלכים פ"ט הל' ז' ד"ה ודע דפליגי בזה צירו' רפ"ט דנויר וע' מש"כ "כל יחל") מ"מ בקרצנות חייבים, ויש לנו לחלק כן, דמטין הדברים בשם הגר"ז דבקרצנות יש מלכד הדין דנדר, דין מיוחד דחייב להביא קרבן אם נאכד וכדילפי' לי' מגילה ד' ח. מקרא, ונראה לו לכפר עליו ר"ש אומר את שעליו חייב באחריותו, וכדברי הגמ' שם, כיון דאמר עלי, כמאן דטען אכתפיה דמי. הרי שיש פסוק מיוחד ע"ז בקרצנות שחייב באחריות בקרצנות, וא"כ ה"נ י"ל דמה שהגוי חייב לקיים נדרו בקרצנות נלמד מקרא זה,